"MAKTOVERTAGELSEN" - OG DET SOM KOMMER.

De norske nazistene hadde greidd å skape en viss forhåndsinteresse blant det norske folket for det som fant sted på Akershus festning den 1. februar 1942. Man ventet at det skulle skje noe stort i samband med en "maktovertagelse" fra n.s.' side - at Quisling skulle krones til norsk fører a la Hitler og at den tyske siviladministrasjonen deretter skulle bli trukket helt ut av Norge. Enkelte snakket til og med om at Quisling skulle ta regentnavn og at hirden og "legionen" skulle få overta bevoktningen av den nålestikk-ømfindtlige norske kysten, slik at Norge virkelig skulle kunne gjelde for et "selvstyrt" land innenfor rammen av det nyordnede Europa.

I stedet for alt dette, som kunne ha betydd noe reelt, fikk vi - med respekt å melde - en fis i ørkenen. Vikdun Abraham Lauritz Johnsen Quisling hadde aller nådigst fått Joseph Terbovens XXXX tillatelse til å kalle sig ministerpresident, slik at han kunne stille sig i spissen for en "nasjonal" regjering og slutte fred med Tyskland. For øvrig.... ja, for øvrig skulle alt være som før. Joseph Terboven blir værende i landet med sitt politi og sitt "rettsvesen", mens vernemakten fortsetter byggingen av sine befestningsanlegg på Kråkeskjær og Måkeskjær og de andre ømfindtlige punktene. - Flauere "maktovertagelse" har verden ennu aldri sett.

Etterspillet kan imidlertid bli litt mer interessant enn selve skuespillet. Med grunnlag i der Herr.Ministerpräsident Quislings uttalelser på Akershus kan vi gruppere det slik:

1.) "Fredsslutningen" med Tyskland er sikkert ferdig på papiret. I hovedtrekket vil den antagelig gå ut på at de tyske soldatene skal bli i landet inntil de blir drevet ut. Det er mulig at vi vil få en delvis omlegning av den tyske siviladministrasjon i Norge, men ikke i større grad enn at tyskerne fortsatt får hånd- og halsrett over alle krigsviktige produkter i landet. Rettsvesenet, presse og propaganda vil bli under tysk kontroll så lenge det er nødvendig, men til gjengjeld er det mulig (selv om muligheten ikke er stor) at vi kan få utlevert radioapparatene våre igjen - der hvor de ikke er stjålet. - Det blir, som en vil forstå en fordelaktig fred, både for Terboven og hans tjener - sterkt preget av at Quisling nok kan slutte fred med Hitler, hvis bajonetter han støtter sig til, men aldri med det norske folket.

2.) "Vi må få endret det forhold at i de land, som England fører krig mot, varetas de norske borgeres interesser på emigrantregjeringens vegne av Sverige, og det endog i Tyskland." - Denne uttalelsen innvarsler en tysk aksjon mot Sverige med Quislingregjeringen som det første redskap, eventuelt understøttet av tyskvennlige kretser innenfor Sveriges egne grenser. Quisling-regjeringen skal utnevne sine egne sendemenn og i tur og orden forlange dem anerkjent som representanter for Norge, først av de regjeringer som allerede står under tysk kontroll (f.eks. i Danmark og Finnland), og senere av regjeringene i de nøitrale land, først og fremst Sverige. Bøier Sverige av og bryter forbindelsen med den lovlige norske regjeringen for å innlede et "samarbeid" med Quisling-regjeringen, vil Tyskland forfølge sin seier og sørge for at Sverige blir trukket helt inn i den tyske "nyordningen". Sier svenskene - som vi tror i dag - NEI og opptrer som gode nordmenn, kan bare fremtiden anvise oss Sveriges plass i det verdenshistoriske oppgjøret mellem demokrati og diktatur, mellem menneskerett og slavestat. Nøitralitet i begrepets egentlige mening kan det imidlertid vanskelig bli tale om.

3.) Endelig kan vi regne med et fornyet og forsterket n.s.fremstøt mot alle personer i offentlige stillinger og posisjoner. Her er det sers viktig at vi har fronten klart foran oss, den fronten som i sin tid blev trukket opp under mottoet "Ingen nordmann til salgs". Velger noen å selge sin sjel for å berge sin stilling eller sin eiendom for et kortere tids-

rum, skal han være klar over at han for all fremtid har bortforpaktet sin rett til å regnes som et hederlig menneske og et verdig medlem av et fritt samfunn. Her blir det ikke tale om kompromisser - det er i dag straffbart - i følge norsk lov - å være medlem av n.s.

Det norske folket har fått sig anvist en ærefull plass i det gigantiske oppgjøret mellem godt og vondt. Uten andre våpen enn dem ånden og den frie tanken i våre hjerter kan gi oss, kjemper vi en uforsonlig kamp mot voldsherredømmet, personifisert i Quisling og hans lenkegjeng. Kampen har krevet og vil kreve sine ofre - ennu har vi kanskje ikke sett det verste. La det imidlertid kunne bli sagt om oss som det blev sagt i tilknytning til en annen stor kamptid i norsk historie:

Og det er det store
og det er det glupe
at merket det stend
um mannen han stupe.

Når merket blir stående, vil vi ha gjort vår plikt - mot oss selv, mot landet vårt og mot den fagre fremtiden med det den bærer i sitt skjød.

Arresterte kongevenner.
Blant de gode jøssinger som er blitt arrestert fordi de har pleiet omgang med kong Håkon, finner vi fabrikkeier Johan H. Andresen, redaktør Henrik Huitfeldt, disponent H.J.Riddervold, skibsreder Halvdan Ditlef-Simonsen, Olav Ditlef-Simonsen, direktør Ola J. Smith-Housken, Erik Graff-Wang, baker Gunnar Samson, Ingeniør K.F. Oppegård, cand. Th. Kjærsland, arkitekt Just Borthen, Odd Nansen, grosserer Ingar Dobloug og kongens læge, dr. Huidtfeldt.

Tidligere hallomann
i Norsk Rikskringkasting, Carl Castren Lyche, er i tysk krigsrett dømt til 8 års tukthus. Lyche blev under sitt opphold på Grini angrepet av tuberkulose og ligger for tiden på sykehus.

Meldeplikt.
Landsorganisasjonens tidligere sekretær, E. Volan, blev for en tid siden innkalt til Statspolitiet i Oslo og pålagt daglig meldeplikt. Politiet har ikke funnet det umaken verdt å gi noen begrunnelse for meldeplikten.

Einar Rose er "stripet".
Fra Trondheim kommer det meldinger om at Einar Rose har brudt blokaden av Studentersamfundet, som er okkupert av n.s. Tross gjentatte advarsler har har han også gjentatt sin forbrytelse, og studentene har lovet ham at brudet ikke skal få passere ustraffet - når studentenes tid kommer.

En n.s.mann
som heter Harvold gjorde sig helt umulig på sitt hjemsted. Han blev derfor deportert til Oslo, hvor en nu har gjort ham til økonomisk leder for Norsk Rikskringkasting. Det må betraktes som en fordel at kringkastingens licensinntekter for tiden er helt minimale.

T A K K.

Vi vil med dette rette en hjertelig takk til de hundretusener nordmenn som søndag demonstrerte mot "nyordningen" i Norge ved å holde sig borte fra de nazistiske markeds-gjøgleriene. Alle rapporter er samstemmige om at demonstrasjonen var helt effektiv. Hirden fikk ikke løsnet et skudd, høittalerne skrålte for tomme gater, og i forsamlingslokalene så en bare dem som allerede har bøiet kne for Baal.
Demonstrasjonen søndag understreket det faktum at 98 prosent av det norske folket står samlet mot Quisling og hans bande. Det gir store løfter for fremtiden - derfor nok en gang:

HJERTELIG TAKK!

Front-nytt.

Premierminister Churchill innledet tirsdag en 3 dagers debatt i Underhuset om krigssituasjonen. Plassen tillater desverre ikke noe utførlig referat av premierministerens store tale, men vi skal under omtalen av de forskjellige frontavsnitt gjengi de bærende momenter i hans omtale av utviklingen den siste tiden.

For 3-4 måneder siden var stillingen på østfronten slik, sa Churchill, at ingen kunne si noe bestemt om hvilken vei det gikk. En visste ikke om Leningrad, Moskva og Rostow ville kunne holde stand eller om tyskerne ville nå enda lenger før vinteren satte inn. En måtte være forberedt på at tyskerne kunne nå frem til oljekildene i Baku, tilrive sig herredømmet over Svartehavet og true hele midt-østen. Den britiske regjering fant derfor at en måtte sette alt inn på å hjelpe russerne til å stanse den tyske fremmarsjen gjennem leveranser av fly, tanks og ammunisjon, og dette var blitt gjort. Churchill beklaget bare at en ikke hadde vært i stand til å levere mere, men utviklingen i Sovjet de siste månedene hadde vist at regjeringen hadde fulgt en riktig politikk. "Nu er det tyskerne, ikke russerne, som er på defensiven".

Såvidt Churchill. Mens det har vært relativt rolig på finskefronten og rundt Leningrad den siste uken, raser det en gigantisk kamp på fronten mellem Leningrad og Moskva. Russerne har her oppnådd et over 100 km. bredt gjennembrudd i den tyske vinterfrontlinjen og trenger sig nu frem i retning av den latviske grensen. Den viktige byen Cholm, rett syd for Ilmensjøen og ca. 165 km. fra Latvia er erobret og fremrykningen er blitt fortsatt, både syd- og vestover. Rshev er truet av russiske styrker nord, øst og syd for byen, samtidig som russerne behersker 150 km. av Riga-Moskvajernbanen vestenfor Rshev, og i selve Moskvasektoren truer russerne Borodino etter å ha inntatt Ova Rowo, midtveis mellem Moshaisk og Wjasma. Fra frontene ved Orel, Kursk og Charkow foreligger meldinger om harde kamper, særlig sydøst for Orel og i den øvre del av Donetz-bekkenet, hvor Charkow inntar en dominerende stilling.

Fra frontene ved Taganrog og på Krim foreligger ingen nye meldinger, og det er mulig at det kan være inntrådt en viss avspenning på disse avsnittene, men en melding sent tirsdag kveld kan tyde på at russerne forsøker nye landsetninger ved Sebastopol. I Barentshavet er 4 tyske transportskib blitt senket av russiske ubåter og i luften har det vært harde kamper hver eneste dag denne uken. Mandag mistet tyskerne således 39 fly.

I følge en melding fra Samara anslår en på russisk hold de tyske tapene under den XXXXXX russiske offensiven hittil til 300,000 drepte og sårede, samtidig som tyskerne har mistet 4800 kanoner, 2300 tanks og 1100 fly!

Utviklingen i Libya.

Da Churchill omtalte Libya-fronten i Underhusets møte tirsdag, gjorde han det klart at engelskmennene hadde innledet sin siste offensiv for å oppnå 2 mål: 1) kontrollen over de viktige flyveplasser frem til Benghasi. 2) om mulig å tilintetgjøre general Rommels panserstyrker. Offensiven hadde imidlertid ikke utviklet sig som ventet, og hadde ikke den øverstkommanderende for de britiske styrker i midt-østen personlig grepet inn den 24. november i fjor, avsatt den øverstkommanderende for offensiv-armeen og gitt ordre om at offensiven skulle fortsettes, uten hensyn til ofre og risiko, hadde offensiven og slaget vært tapt for de britiske styrker. Nå blev den fortsatt og ført frem forbi Benghasi, men mål nr. 2 var ikke nådd. General Rommel hadde greidd å trekke sig tilbake, men det hadde kostet ham 2/3 av hans samlede styrker, omlag 61,000 mann i drepte, sårede og fanger, til tross for at de britiske styrker aldri hadde vært større enn 45,000 mann. Desuten hadde aksemaktene mistet 852 fly og 386 tanks, mens engelskmennene hadde mistet 18,000 mann i drepte, sårede og fanger.

Churchill ville ikke spå noe om utviklingen den nærmeste tiden, men det var klart at general Rommel -"this brave general" som Churchill sa - hadde fått frem forsterkninger over Middelhavet, og dette hadde satt ham i stånd

til å foreta det overraskende fremstøtet mot de britiske styrker de siste dagene. - I følge de siste meldinger synes fremstøtet å være stoppet opp syd for Benghasi, der det raser forbitrede kamper over et vidstrakt område. Situasjonen er som helhet uklar, men det ser ut til at Rommel først nu er kommet i kontakt med de britiske hovedstyrker, konsentrert i området ved Benghasi, og det er derfor mulig at de britiske styrker vil være i stand til å holde byen.

Krigen i Det fjerne østen

kom ikke uventet på England og Amerika, men Chrchill understreket i sin tale at det var skjedd ting som hadde revet benene under deler av den britiske forsvarsplanen. En hadde regnet med at Japan ikke ville våge noe angrep over sjøen mot Malakkahalvøia fordi forbindelseslinjene da ville bli truet av de amerikanske flåtestyrker, som lå samlet i Hawai, og de britiske flåtestridskrefter i Singapoore. Det overraskende angrepet mot Pearl Harbour, hvor den amerikanske flåten blev tilføidd stor skade, og senkningene av "Prince of Wales" og "Repulse" hadde imidlertid tvunget Storbritannia og Amerika til å overlate herredømmet i det kritiske farvann til Japan for en tid fremover, og dette hadde muliggjort det som siden skjedde og det som kan komme til å skje... Churchill påtok sig det fulle ansvar for de disposisjoner som var truffet med disponeringen av de britiske styrker over hele krigsteatret - Sovjet, Libya og Det fjerne Østen - og han ville ikke gå med på å peke ut noen enkelt syndebukk for å tilfredsstille publikums "mishagslyster". "Det som er gjort, er gjort i fellesskap og under mitt ansvar, ikke bare overfor Underhuset og the british commonwealth, men også overfor alle våre allierte. Etter å ha meddelt at det nettopp var landsatt en mindre styrke amerikanske soldater i en nord-irsk havn, og at flere ville komme, "når det passer med våre felles planer", sluttet premierministeren sitt innlegg med å uttrykke forhåpningen om at en nå stod overfor lysere tider. "For i år siden sto vi alene overfor en mektig motstander som hadde lagt under sig nesten hele Europa. I dag står vi sammen med 2 andre av verdens mektigste stater, Sovjet og U.S.A., og vi skal kjempe sammen til vi har nådd våre mål."

Kampene i det fjerne østen nærmer sig nu Australia, i det japanerne har landsatt tropper på New Guinea og andre øier i Bismarck-arkipelet. På Malakka raser det forbitrede kamper i Johore-provinsen, og situasjonen må betegnes som ytterst kritisk. Japanerne har rettet kraftige luftangrep mot Singapoore, men forsvaret har stått prøven, og de japanske styrkene har hatt en meget høi tapsprosent. I Burma presser japanske og thailandske tropper sig frem mot Rangoon, men møter nu hard motstand fra de britiske, indiske og kinesiske troppers side. En japansk konvoi med kurs for Borneo har vært gjenstand for et flere døgn langt angrep av britiske, hollandske og amerikanske luft- og flåtestridskrefter. Det endelige resultat foreligger ikke, men av konvoien, som bestod av 100 krigs- og transportfartøier, har en, når dette skrives, med sikkerhet senket 10 transportfartøier, muligens 5 til, mens 7 er blitt alvorlig skadet. Desuten er flere kryssere, et hangarskib og flere destroyere blitt rammet av torpedoer, men en har ennu ikke fått konstatert om noen av dem er sunket. På Luzon: ingen forandringer.

Det britiske admiralitet melder at et engelsk slagskib på 31,000 tonn blev senket av ubåter i Middelhavet den 28. november i fjor. Når tapet ikke er blitt meddelt offisielt før nu, har det sin årsak i at en ikke ville bistå fienden med viktige opplysninger. Det var nemlig på det tidspunkt klart at tyskerne ikke var sikre på om de hadde senket slagskibet, men nu har de fått det konstatert med sikkerhet, slik at en hemmeligholdelse ikke lenger er nødvendig av hensyn til de strategiske operasjonsplaner.

Amerikanerne gir flåtekommandoen på Fillippinene skylden for skibstapene i Pearl Harbour. En hadde 10 dager i forveien gitt kommandoen beskjed om at den måtte være forberedt på et overraskende japansk angrep, men de ansvarlige myndigheter unnlot å treffe de nødvendige forholdsregler. Nu får de en krigsrett på halsen!